

Bruxelles, 4 decembrie 2023
(OR. en)

16336/23

CT 193
ENFOPOL 531
COTER 236
JAI 1613
COPEN 432

REZULTATUL LUCRĂRILOR

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Data:	4 decembrie 2023
Destinatar:	Delegațiile
Nr. doc. ant.:	15407/23
Subiect:	Concluziile Consiliului privind îmbunătățirea sprijinului acordat victimelor terorismului și a recunoașterii acestora – <i>Concluziile Consiliului (4 decembrie 2023)</i>

În anexă, se pun la dispoziția delegațiilor Concluziile Consiliului privind îmbunătățirea sprijinului acordat victimelor terorismului și a recunoașterii acestora, aprobate de Consiliu (Justiție și Afaceri Interne) în cadrul celei de a 3992-a reuniuni a sale din 4 decembrie 2023.

CONCLUZIILE CONSILIULUI**privind îmbunătățirea sprijinului acordat victimelor terorismului și a recunoașterii acestora**

SUBLINIIND că terorismul rămâne o amenințare critică la nivel mondial, constituie una dintre cele mai grave încălcări ale valorilor Uniunii Europene și pune în pericol principiile democratice de bază, cum ar fi respectarea drepturilor omului, statul de drept și coeziunea socială.

AVÂND ÎN VEDERE că lupta împotriva terorismului trebuie abordată nu numai din perspectiva securității, ci și prin concentrarea asupra persoanelor direct afectate, statele membre trebuie să asigure un răspuns cuprinzător la nevoile victimelor terorismului, deoarece satisfacerea nevoilor acestora nu este doar o responsabilitate morală, ci și o chestiune de respectare a obligațiilor legale în temeiul dreptului internațional și al dreptului UE.

LUÂND ÎN CONSIDERARE faptul că Directiva privind drepturile victimelor¹ stabilește standarde minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității și recunoaște că victimele terorismului necesită o atenție, un sprijin și o protecție speciale, având în vedere natura specială a infracțiunii; propunerea de revizuire a Directivei privind drepturile victimelor², care vizează consolidarea în continuare a drepturilor victimelor criminalității în UE, inclusiv a drepturilor victimelor terorismului; Directiva privind combaterea terorismului³ include dispoziții speciale dedicate victimelor terorismului și prevede că statele membre se asigură că sunt instituite servicii de sprijin suplimentare sau ca parte integrantă a serviciilor generale de sprijinire a victimelor care abordează nevoile specifice ale victimelor terorismului și că acestea sunt disponibile imediat după un atac terorist și atât timp cât este necesar.

¹ Directiva 2012/29/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității (JO L 315, 14.11.2012, p. 57).

² Propunere de directivă a Parlamentului European și a Consiliului de modificare a Directivei 2012/29/UE de stabilire a unor norme minime privind drepturile, sprijinirea și protecția victimelor criminalității (11840/23).

³ Directiva (UE) 2017/541 a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2017 privind combaterea terorismului (JO L 88, 31.3.2017, p. 6).

LUÂND ACT de faptul că, în concluziile sale privind victimele terorismului adoptate la 4 iunie 2018⁴, Consiliul a invitat statele membre să numească un punct de contact național responsabil de furnizarea de informații privind sprijinul, asistența, protecția și schema de despăgubire disponibile pentru victimele terorismului, pentru a facilita schimbul rapid de informații și asistența reciprocă în cazul unui atac terorist.

RECUNOSCÂND inițiativele UE de sprijinire și implicare a victimelor terorismului, cum ar fi Strategia UE privind drepturile victimelor (2020-2025), adoptată în iunie 2020, care se aplică tuturor victimelor oricărei infracțiuni, acordând o atenție deosebită victimelor celor mai vulnerabile, și Agenda privind combaterea terorismului, prezentată de Comisie în decembrie 2020, care solicită consolidarea sprijinului acordat victimelor terorismului; Rețeaua pentru sensibilizarea publicului cu privire la radicalizare (RAN), prin care Comisia sprijină victimele terorismului începând din 2011, în special în cadrul Grupului de lucru dedicat victimelor terorismului (RAN VoT); Platforma UE pentru drepturile victimelor, care prevede o abordare mai orizontală a drepturilor victimelor, inclusiv a drepturilor victimelor terorismului, reunindu-i pentru prima dată pe toți actorii de la nivelul UE care sunt relevanți în ceea ce privește drepturile victimelor; și Centrul de expertiză al UE pentru victimele terorismului (EU CVT), înființat de Comisia Europeană pentru a oferi expertiză, orientare și sprijin autorităților naționale și organizațiilor de sprijinire a victimelor.

LUÂND ACT de succesul EU CVT în faza sa de proiect-pilot și decizia Comisiei de a continua cu o nouă etapă de doi ani, cu posibilitatea de prelungire cu încă doi ani.

FIIND CONȘTIENT de faptul că nu toate statele membre au suferit atacuri teroriste pe teritoriul lor sau au rezidenți care au fost victime ale terorismului în alte țări și că, prin urmare, nu dispun, în mod rezonabil, de dispoziții specifice în ceea ce privește victimele terorismului.

⁴ 9719/18.

EVIDENȚIIND faptul că fenomenul terorist actual are o dimensiune mondială și transnațională și impune ca toate statele membre să fie pregătite în cazul în care un atac terorist are loc pe teritoriul lor sau le afectează rezidenții. Ar trebui adoptate soluții fezabile și eficiente pentru a asigura o pregătire și un răspuns coerente în întreaga Uniune Europeană.

LUÂND ÎN CONSIDERARE faptul că raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu întocmit în temeiul articolului 29 alineatul (2) din Directiva privind combaterea terorismului⁵ concluzionează că, în pofida impactului general al directivei, există deficiențe în ceea ce privește transpunerea dispozițiilor specifice pentru victimele terorismului, care ar putea avea un efect asupra victimelor transfrontaliere ale terorismului care nu primesc asistență sau sprijin adaptat nevoilor lor specifice.

REMARCÂND că nu toate statele membre au desemnat un punct unic de contact în conformitate cu Concluziile Consiliului privind victimele terorismului.

RECUNOSCÂND instituirea punctelor unice de contact pentru victimele terorismului ca rețea specifică în cadrul Rețelei europene pentru drepturile victimelor.

REMARCÂND că, pe lângă necesitatea ca statele membre să aibă un punct unic de contact desemnat care să poată facilita accesul la asistență pentru victimele terorismului, ar trebui ca bunele practici și recomandările pentru cooperarea și colaborarea punctelor unice de contact în cazul unui atac terorist soldat cu victime transfrontaliere să fie cuprinse într-un protocol operațional fără caracter juridic obligatoriu. Rețeaua de puncte unice de contact (SCPVOT) a elaborat un document fără caracter juridic obligatoriu intitulat „Protocolul operațional al Rețelei de puncte unice de contact pentru victimele terorismului”⁶, care, ținând seama de circumstanțele naționale diferite ale statelor membre, poate contribui la faptul că victimele respective vor primi asistență, sprijin, protecție și compensații financiare în conformitate cu legislația europeană.

⁵ Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu în temeiul articolului 29 alineatul (2) din Directiva (UE) 2017/541 a Parlamentului European și a Consiliului din 15 martie 2017 privind combaterea terorismului și de înlocuire a Deciziei-cadru 2002/475/JAI a Consiliului și de modificare a Deciziei 2005/671/JAI a Consiliului (13478/1/21 REV 1 + ADD 1 + COR 1).

⁶ 14763/23.

EVIDENȚIIND faptul că componenta politică și societală globală a atacurilor teroriste implică necesitatea recunoașterii și comemorării victimelor terorismului, care stau la baza procesului de reabilitare a victimelor ca persoane și ca membri ai comunității, promovând coeziunea socială și apărarea valorilor democratice. Este esențial ca statele membre să protejeze memoria victimelor terorismului, atât ca act de justiție, cât și ca instrument de delegitimizare socială a terorismului și a extremismului violent.

RECUNOSCÂND rolul central pe care victimele terorismului ar trebui să îl joace în aceste politici de comemorare, în special rolul lor în sensibilizarea cu privire la violența teroristă prin mărturiile lor, întrucât vocile lor reprezintă un instrument puternic de sensibilizare cu privire la consecințele umane ale terorismului și ale extremismului violent.

SUBLINIIND contribuția organizațiilor societății civile și a organizațiilor victimelor la acordarea de sprijin victimelor terorismului, la atragerea atenției asupra diferitelor probleme cu care se confruntă și la politicile de comemorare și la delegitimizarea terorismului și a extremismului violent.

STATELE MEMBRE SUNT INVITATE

SĂ CONȘTIENTIZEZE necesitatea de a fi pregătite în cazul unui atac terorist și, în consecință, de a desemna un punct unic de contact pentru victimele terorismului, pentru a facilita exercitarea drepturilor victimelor transfrontaliere și pentru a contribui la o cooperare eficace între toate statele membre.

SĂ ÎNCURAJEZE punctul lor unic de contact național să se promoveze cu scopul de a fi cunoscut de autoritățile implicate la nivel național și internațional și să se angajeze să actualizeze lista punctelor de contact ale Rețelei europene pentru drepturile victimelor.

SĂ IA ÎN CONSIDERARE punerea în aplicare a bunelor practici și a recomandărilor incluse în „Protocolul operațional al Rețelei de puncte unice de contact pentru victimele terorismului”, respectând totodată pe deplin legislația și particularitățile naționale ale statelor membre.

SĂ ÎNCURAJEZE adoptarea rapidă a revizuirii specifice a Directivei privind drepturile victimelor, care urmărește să asigure faptul că victimele criminalității, inclusiv victimele terorismului, pot beneficia pe deplin de drepturile lor în UE.

SĂ ÎNCURAJEZE adoptarea unor măsuri care să asigure recunoașterea și respectarea victimelor terorismului, promovând formarea profesioniștilor care se ocupă de acestea, atrăgând atenția mass-mediei asupra tratamentului victimelor și încurajând o abordare în care dorințele și contribuțiile victimelor să se reflecte în mod corespunzător în evenimentele comemorative.

SĂ IA ÎN CONSIDERARE faptul că vocile victimelor terorismului și mărturiile acestora cresc gradul de conștientizare cu privire la consecințele umane ale terorismului și ale extremismului violent și, prin urmare, ar trebui luate în considerare în programele și strategiile statelor membre în materie de prevenire a radicalizării violente.

SĂ PROMOVEZE politicile de comemorare a victimelor terorismului în conformitate cu obiceiurile și practicile individuale ale statelor membre, astfel încât persoanele care și-au pierdut viața sau care au suferit vătămări fizice sau psihologice sau a căror libertate a fost sacrificată ca urmare a fanatismului terorist să nu fie uitate; aceste politici pot fi utilizate, de asemenea, ca instrument de prevenire a radicalizării violente.

SĂ REFLECTEZE asupra unor modalități de facilitare a schimbului de informații privind victimele transfrontaliere, în interesul superior al victimelor.

COMISIEI I SE SOLICITĂ

SĂ ÎNCURAJEZE cooperarea dintre statele membre, structurile existente ale UE și societatea civilă pentru a oferi un sprijin eficient victimelor atacurilor teroriste, atât în perioada imediat următoare, cât și în faza de monitorizare.

SĂ ASIGURE continuarea funcționării Centrului de expertiză al UE pentru victimele terorismului și extinderea gamei sale de acțiuni, astfel încât acesta să poată adopta o abordare mai practică în ceea ce privește sprijinirea statelor membre, în special a celor mai puțin pregătite, atunci când acestea sunt afectate de un atac terorist, facilitând în același timp noi parteneriate cu organizații internaționale și cu țări din afara UE.

SĂ SPRIJINE funcționarea Rețelei de puncte unice de contact pentru victimele terorismului în cadrul Rețelei europene pentru drepturile victimelor, prin organizarea unei cooperări eficiente și operative între punctele unice de contact ale statelor membre.

SĂ PERPETUEZE, în strânsă cooperare cu asociațiile victimelor, organizarea anuală a Zilei europene în memoria victimelor terorismului ca act de memorie și de reziliență.

SĂ SE ASIGURE că vocile victimelor și ale supraviețuitorilor terorismului vor face parte din activitățile dezvoltate în cadrul Centrului de cunoștințe al UE privind prevenirea radicalizării, care urmează să fie lansat în 2024.
